

Bryssel, 8. helmikuuta 2018

TIEDONANTO

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINOITA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29. maaliskuuta 2017 aikomuksestaan erota EU:sta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että jollei ratifioidussa erosopimuksessa¹ määrätä eri päivämäärästä, unionin primaarioikeuden ja johdetun oikeuden soveltaminen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan lakkaa 30. maaliskuuta 2019 klo 00.00 (Keski-Euroopan aikaa), jäljempänä 'eroamispäivä'.² Tämän seurauksena Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee 'kolmas maa'³.

Erovalmistelut eivät kosketa ainoastaan EU:ta ja kansallisia viranomaisia vaan myös yksityisiä tahoja.

Koska tilanteeseen liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä erityisesti mahdollisen erosopimuksen sisällön osalta, asianomaisia muistutetaan oikeudellisista seurauksista, jotka on otettava huomioon, kun Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee kolmas maa.

Jollei mahdolliseen erosopimukseen sisälly siirtymäjärjestelyjä, EU:n sääntöjä⁴, jotka koskevat rahoitusmarkkinadirektiivin ('MiFID') piiriin kuuluvia sijoituspalveluja ja sijoitustoimintaa, ei eroamispäivästä alkaen enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset⁵:

¹ Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa käydään parhaillaan neuvotteluja erosopimuksesta.

² Lisäksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan 3 kohdan mukaisesti Eurooppa-neuvosto voi yhteisymmärryksessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa päättää yksimielisesti, että perussopimusten soveltaminen lakkaa jonakin myöhempänä päivänä.

³ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista ('MiFID II') (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista ('MiFIR') (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84).

⁵ Katso myös "Tiedonanto – Yhdistyneen kuningaskunnan ero Euroopan unionista ja omaisuudenhoitoa koskevat EU:n säännöt" (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_en).

1. TOIMILUVAT

- Yhdistyneen kuningaskunnan sijoituspalveluyritykset eivät voi enää hyödyntää MiFID-toimilupaa⁶ tarjotakseen sijoituspalveluita ja harjoittaakseen sijoitustoimintaa unionissa⁷ (ne menettävät niin kutsutun EU:n passin), ja niistä tulee kolmansien maiden yrityksiä. Tämä tarkoittaa, että kyseiset sijoituspalveluyritykset eivät saa enää tarjota palveluja EU:ssa nykyisillä toimiluvillaan.⁸
- EU-27-tytäryritykset (EU-27:n alueelle sijoittautuneet oikeudellisesti riippumattomat yritykset, jotka ovat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden sijoituspalveluyritysten määräysvallassa tai niihin sidoksissa) voivat edelleen toimia EU:n sijoituspalveluyrityksinä, jos niillä on MiFID-toimilupa jossakin EU:n jäsenvaltiossa. Näiden yritysten on muiden MiFID-yritysten tavoin noudatettava MiFID-vaatimuksia esimerkiksi aineellisten vaatimusten osalta (hallintotapa, ulkoistaminen tai kolmannessa maassa olevien sivuliikkeiden käyttö palvelujen tarjoamiseen EU:ssa).⁹ Toimivaltaiset viranomaiset arvioivat tällaisen yrityksen liiketoimintamallin ja rakenteen (mukaan lukien yhteydet EU:n ulkopuolisiin yksikköihin) osana MiFID-arviointia (esimerkiksi määräosuuden omistavat osakkaat, konsernin liiketoimintamalli/rakenne, mahdollinen toiminnan vakauden konsolidoitu valvonta tai sen puute).
- Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden sijoituspalveluyritysten EU-27:n alueella olevista sivuliikkeistä tulee kolmansien maiden sijoituspalveluyritysten

⁶ MiFID II, 5 artikla. Myös direktiivin 2013/36/EU nojalla toimiluvan saaneet luottolaitokset saavat tarjota sijoituspalveluita ja harjoittaa sijoitustoimintaa. Ennen kuin toimivaltaiset viranomaiset myöntävät toimiluvan direktiivin 2013/36/EU nojalla, niiden on tarkistettava, että luottolaitokset noudattavat asiaa koskevia MiFID-säännöksiä. Ks. Tiedonanto sidosryhmille – Yhdistyneen kuningaskunnan ero Euroopan unionista ja pankkitoimintaa ja maksupalveluja koskevat EU:n säännöt.

⁷ MiFID II -direktiivin liitteessä I on luettelo palveluista ja toiminnasta sekä rahoitusvälineistä, joihin MiFID-kehystä sovelletaan.

⁸ MiFID-toimilupaa voivat näin ollen hyödyntää ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet sijoituspalveluyritykset, jotka ovat saaneet MiFID-toimiluvan MiFID-kehyksessä säädettyjen aineellisten ja toimilupavaatimusten mukaisesti. Katso myös ESMA Opinion – General Principles to support supervisory convergence in the context of the UK withdrawing from the EU (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) lausunto – Yleiset periaatteet valvonnan lähentämisen tukemiseksi, kun Yhdistynyt kuningaskunta eroaa EU:sta) (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-110-433_general_principles_to_support_supervisory_convergence_in_the_context_of_the_uk_withdrawing_from_the_eu.pdf), ESMA Opinion to support supervisory convergence in the area of investment firms in the context of the United Kingdom withdrawing from the European Union (EAMV:n lausunto sijoituspalveluyrityksiä koskevan valvonnan lähentämisen tukemiseksi, kun Yhdistynyt kuningaskunta eroaa EU:sta) (<https://www.esma.europa.eu/document/opinion-support-supervisory-convergence-in-area-investment-firms-in-context-united-kingdom>).

⁹ Katso. myös edellä mainitut EAMV:n lausunnot ja näitä seikkoja koskevat selvennykset, erityisesti postilaatikkoyhteisöihin liittyvistä riskeistä, joita voi aiheutua ulkoistamisjärjestelyjen käytöstä tai EU:n ulkopuolisissa maissa olevien sivuliikkeiden käytöstä toiminnan harjoittamiseen ja/tai palvelujen tarjoamiseen asiakkaille EU:ssa. EU:n ulkopuolisissa maissa olevien sivuliikkeiden käyttöön on oltava objektiiviset syyt, jotka liittyvät EU:n ulkopuolisella oikeudenkäyttöalueella tarjottaviin palveluihin, eikä se saa johtaa tilanteeseen, jossa tällaiset unionin ulkopuolella olevat sivuliikkeet suorittavat olennaisia toimintoja tai tarjoavat palveluita takaisin EU:n alueelle.

sivuliikkeitä, ja niiden on noudatettava sen jäsenvaltion kansallisia vaatimuksia, johon sivuliike on sijoittautunut, tai MiFID II -direktiivin 39–41 artiklassa säädettyjä vaatimuksia. Palvelujen tarjoaminen ja toiminnan harjoittaminen on rajoitettava kyseisen jäsenvaltion alueelle.

- Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet markkinoiden ylläpitäjät ja sijoituspalveluyritykset, jotka ylläpitävät kauppapaikkaa tai toteuttamispaikkaa eivät voi enää hyödyntää MiFID-toimilupaa¹⁰. Yhdistyneen kuningaskunnan säännellyt markkinat, monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät tai kauppojen sisäiset toteuttajat lakkaavat näin olemasta MiFIR-asetuksen kaupankäyntivelvollisuuden alaisia osakkeiden kauppapaikkoja; EU:n vastapuolet eivät voi enää tehdä kauppoja kaupankäyntivelvollisuuden piiriin kuuluvilla osakkeilla tällaisissa kauppapaikoissa¹¹. Samoin Yhdistyneen kuningaskunnan säännellyt markkinat, monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät tai organisoidut kaupankäyntijärjestelmät lakkaavat olemasta MiFIR-asetuksen kaupankäyntivelvollisuuden alaisia johdannaisten kauppapaikkoja¹², joten EU:n vastapuolet eivät voi enää tehdä kauppoja tällaisissa kauppapaikoissa. Kummassakin tapauksessa EU:n vastapuolten on arvioitava kaupankäyntijärjestelynsä uudelleen varmistaakseen, että ne täyttävät MiFID-kehyksen mukaiset velvollisuutensa.

Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet kauppapaikat ja keskusvastapuolet¹³ eivät voi enää hyödyntää avointa ja syrjimätöntä pääsyä EU:n kauppapaikkoihin, EU:n keskusvastapuoliin ja EU:n viitearvoihin.

2. SOPIMUKSET

- MiFID-toimiluvan menettäminen voi vaikuttaa myös suhteisiin EU:ssa olevien asiakkaiden/vastapuolten kanssa, ja se voi vaikuttaa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden yritysten kykyyn edelleen täyttää tietyt velvoitteet ja suorittaa tietyt toiminnot, jotka johtuvat voimassa olevista sopimuksista.¹⁴ MiFID II¹⁵ edellyttää, että

¹⁰ Katso MiFID II, 5 ja 44 artikla. Ks. myös ESMA Opinion in the area of secondary markets in the context of the UK withdrawing from the EU (EAMV:n lausunto jälkimarkkinoista, kun Yhdistynyt kuningaskunta eroaa EU:sta) (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-154-270_opinion_to_support_supervisory_convergence_in_the_area_of_secondary_markets_in_the_context_of_the_united_kingdom_withdrawing_from_the_european_union.pdf).

¹¹ Katso MiFIR, 23 artikla, joka koskee kaupankäyntivelvollisuutta. EU:n kaupankäyntivelvollisuus koskee osakkeita, jotka on listattu sekä tunnustetuissa maissa että EU:ssa (”tuplalistautuminen”), edellyttäen että EU:ssa tapahtuvan kaupankäynnin prosenttiosuus kaupankäynnin koko volyymista on merkittävä.

¹² Katso MiFIR, 28 artikla. Kaupankäyntivelvollisuuden piiriin kuuluvia johdannaisia ovat euroissa, dollareissa tai punnissa tehdyt koronvaihtosopimukset, joissa käytetään yleisimpiä juoksuajoja, sekä indeksipohjaiset luottoriskinvaihtosopimukset (komission delegoitu asetus (EU) 2017/2417).

¹³ MiFIR, 35, 36, 37 ja 38 artikla.

¹⁴ Ottaen huomioon myös sovellettavat kansalliset säännöt.

¹⁵ MiFID II, 16 artiklan 4 kohta.

yritykset toteuttavat toimenpiteitä sijoituspalvelujen tarjoamisen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen jatkuvuuden turvaamiseksi. Tämän vuoksi yritysten tulisi arvioida Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eron vaikutukset toimintaansa sekä tunnistaa velvoitteiden laiminlyöntiriskit ja vähentää niitä.

Esimerkkinä voidaan mainita, että EU:n alueelle sijoittautuneet yritykset, jotka käyvät kauppaa MiFID-kaupankäyntivollisuuden piiriin kuuluvilla rahoitusvälineillä, eivät voi enää käyttää tiettyjä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneita yrityksiä/kauppapaikkoja. Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet yritykset eivät voi myöskään enää tarjota asiakkailleen suoraa sähköistä pääsyä EU:n alueelle sijoittautuneisiin kauppapaikkoihin. Lisäksi Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneista yhteissijoitusyrityksistä tulee EU:n ulkopuolisia vaihtoehtoisia sijoitusrahastoja, eivätkä EU:n alueelle sijoittautuneet sijoituspalveluyritykset voi enää tarjota niiden palveluja asiakkailleen, ellei vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevaa direktiiviä noudateta.

3. MUTTA NÄKÖKOHTIA

- Tiettyjä operatiivisia toimintoja voidaan ulkoistaa Yhdistyneen kuningaskunnan palveluntarjoajille ainoastaan, jos MiFID-vaatimuksia noudatetaan.¹⁶ Salkunhoitoon liittyvien toimintojen ulkoistaminen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneisiin yksiköihin sallitaan ainoastaan delegoidun asetuksen 2017/565 32 artiklassa säädettyjen vaatimusten täytyessä. Näihin kuuluu esimerkiksi vaatimus, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten välillä on yhteistyöjärjestely. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) on antanut näitä seikkoja selventäviä lausuntoja, erityisesti postilaatikkoyhteisöihin liittyvistä riskeistä, joita voi aiheutua ulkoistamisjärjestelyjen käytöstä tai EU:n ulkopuolisissa maissa olevan sivuliikkeiden käytöstä toiminnan harjoittamiseen ja/tai palvelujen tarjoamiseen asiakkaille EU:ssa.¹⁷

¹⁶ Katso MiFID II, 16 artiklan 5 kohta, jota tarkennetaan direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta 25. huhtikuuta 2016 annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/565 (EUVL L 87, 31.3.2017, s. 1). Komissio on ehdottanut osana 20. syyskuuta 2017 hyväksyttyä Euroopan valvontaviranomaisten uudelleentarkastelua, että Euroopan valvontaviranomaiset koordinoisivat toimintojen siirtoa ja ulkoistamista sekä riskinsiirtoa (COM(2017) 536 final).

¹⁷ ESMA Opinion – General Principles to support supervisory convergence in the context of the UK withdrawing from the EU (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) lausunto – Yleiset periaatteet valvonnan lähentämisen tukemiseksi, kun Yhdistynyt kuningaskunta eroaa EU:sta), 31. toukokuuta 2017, (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-110-433_general_principles_to_support_supervisory_convergence_in_the_context_of_the_uk_withdrawin_g_from_the_eu.pdf), ESMA Opinion to support supervisory convergence in the area of investment firms in the context of the United Kingdom withdrawing from the European Union (EAMV:n lausunto sijoituspalveluyrityksiä koskevan valvonnan lähentämisen tukemiseksi, kun Yhdistynyt kuningaskunta eroaa EU:sta), 13. heinäkuuta 2017, (<https://www.esma.europa.eu/document/opinion-support-supervisory-convergence-in-area-investment-firms-in-context-united-kingdom>).

- MiFID-säännöt velvoittavat antamaan asiakkaille tietoja. Sijoituspalveluja tarjoavien yritysten on annettava asiakkailleen tai potentiaalisille asiakkailleen hyvissä ajoin, ja joka tapauksessa ennen kuin mikään sopimus sitoo asiakasta, täsmällisiä tietoja siitä, miten Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta vaikuttaa palvelujen tarjoamiseen ja sijoittajien oikeuksiin, kuten myös siitä, että yritys tulee menettämään MiFID-toimilupansa.¹⁸ Sijoituspalveluja tarjoavien yritysten on myös ilmoitettava asiakkaille hyvissä ajoin olennaisista muutoksista jo annettuihin tietoihin. Esim. olennaiset muutokset yrityksen tilanteessa ja siitä johtuvat sopimuksiin vaikuttavat seuraukset ovat tällaisia.¹⁹
- MiFID II -direktiivin 59 artiklan mukaan raportointipalvelujen²⁰ tarjoaminen edellyttää toimilupaa kotijäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden raportointipalvelujen tarjoajien, jotka eivät ole saaneet MiFID-toimilupaa EU:n alueen toimivaltaiselta viranomaiselta, on lopetettava toimintansa EU:n markkinoilla.²¹

Tämä tiedonanto ei rajoita vastaavuuspäätöksiä, joita EU:n on mahdollista tehdä.²²

Rahoitusmarkkinoita koskevalla komission verkkosivustolla https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets_fi on yleistä tietoa MiFID-sijoituspalveluista ja -toiminnasta. Kyseisiä verkkosivuja päivitetään tarpeen mukaan.

Euroopan komissio

Rahoitusvakauden, rahoituspalvelujen ja pääomamarkkinaunionin pääosasto

¹⁸ Delegoitu asetus 2017/565, 44 ja 46 artikla.

¹⁹ Delegoitu asetus 2017/565, 46 artikla.

²⁰ Katso MiFID II, liite I, osa D.

²¹ Näille palveluille ei ole vastaavuusmenettelyä.

²² MiFIR, 23, 28 ja 47 artikla.